

Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) Wet inburgering 2021 gemeente Horst aan de Maas

Inleiding

Met de invoering van de Wet inburgering 2021 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor het bieden van inburgeringsvoorzieningen aan inburgeringsplichtigen. Gemeenten krijgen hier een specifieke uitkering voor die wordt verantwoord middels de SiSa-systematiek (G10/G10B). Een verantwoorde besteding van overheidsmiddelen vraagt om passende maatregelen die misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen tegengaan (M&O-beleid). In deze nota worden de M&O-maatregelen binnen de gemeente Horst aan de Maas rondom de Wet inburgering 2021 uiteengezet.

1. Registraties bij DUO

De gemeente Horst aan de Maas heeft een 'Proces uitvoering Wet Inburgering' opgesteld. Met dit stappenplan borgen we de uniformiteit in uitvoering en borgen we dat er geen stappen gemist worden. Het registreren van de juiste gegevens bij DUO is onderdeel van de werkwijze.

2. Toets op identificatie inburgeringsplichtige

Voor asielstatushouders en nareizigers geldt dat de signalen hiervan binnen komen bij de gemeente via het portaal (TVS) van het COA. Dit betreft nagenoeg altijd personen die bijstand aanvragen in het kader van de Participatiewet. De identiteit wordt in dit geval vastgesteld met de aanvraag voor bijstand.

De gemeente ontvangt voor de kleine groep statushouders en gezinsmigranten die geen bijstand aanvragen, signalen vanuit DUO over de inburgeringsplicht. De inburgeringsplichtige wordt vervolgens uitgenodigd voor een gesprek over de inburgering. Tijdens dit gesprek wordt diens identiteit vastgesteld aan de hand van het verblijfsdocument.

Het (financieel) risico is voor gezinsmigranten aanzienlijk lager, omdat zij zelf verantwoordelijk zijn voor bekostiging van hun inburgeringstraject (al dan niet via een lening via DUO).

3. Toets op woonplaatsbeginsel inburgeringsplichtige

Gemeenten hebben een wettelijke opdracht om statushouders te vestigen in de gemeente (Taakstelling huisvesting statushouders). Hiermee is duidelijk dat de statushouders die gekoppeld zijn aan de gemeente ook daadwerkelijk gevestigd worden in de gemeente Horst aan de Maas. Er is hierdoor een zeer laag risico dat de gemeente inburgeringsvoorzieningen bekostigt voor een statushouder die niet in Horst aan de Maas woont. Daarnaast geldt ook hier dat de meeste inburgeringsplichtige statushouders bijstand ontvangen binnen de Participatiewet. Vanuit de Participatiewet volgen regelmatige controles op de rechtmatigheid, waaronder de woonplaats van de belanghebbende.

4. Monitoring Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP)

De gemeente Horst aan de Maas heeft een proces 'Voortgang Inburgering'. Dit proces wordt bij de start van het inburgeringstraject al ingepland voor de toekomst. Zo wordt geborgd dat er altijd een tijdige periodieke monitoring op het PIP plaatsvindt.

5. Maatregelen integriteit Leerbaarheidstoets

We zetten in op het verwerven van een zo hoog mogelijk taalniveau. Om te voorkomen dat inburgeringsplichtigen de leerbaarheidstoets moedwillig slecht invullen, zodat zij een lager taaladvies krijgen en gemakkelijker de inburgeringsplicht kunnen voldoen, is aangesloten bij de volgende kwaliteitsadviezen van het Rijk:

- Hardware sluit aan bij de doelgroep (de toets is zowel mogelijk met touchscreen als op laptop), zodat digitale vaardigheid zo min mogelijk van invloed is op het resultaat;
- De Leerbaarheidstoets wordt altijd afgenomen onder supervisie van een gecertificeerde consulent inburgering;
- De Leerbaarheidstoets wordt afgenomen in een afgesloten ruimte om afleiding zoveel mogelijk te voorkomen.

Het uitgangspunt binnen de Wet Inburgering is het behalen van het inburgeringsexamen. Dit bestaat o.a. uit examinering van mondelinge en schriftelijke vaardigheden in de Nederlandse taal op tenminste het niveau B1. De Leerbaarheidstoets is om vast te stellen welk niveau van de Nederlandse taal kan worden behaald en of de inburgeringsplichtige in staat kan worden geacht om het B1-niveau te halen. De uitkomst van de Leerbaarheidstoets wordt als indicatie gezien. Inburgeringsplichtigen die bijvoorbeeld

net onder de grens voor de B1-route scoren (en zodoende een Z-route advies krijgen), maar zichzelf wel andere talen hebben eigen gemaakt tijdens hun vlucht, kunnen alsnog in de B1-route worden geplaatst. Of wanneer een statushouder een (hoge) opleiding heeft afgerond in het land van herkomst, kan dit duiden op voldoende leervermogen. Zo zijn er nog meer voorbeelden te verzinnen, die kunnen leiden tot afwijking van het advies van de Leerbaarheidstoets. Dit is afhankelijk van de individuele omstandigheden van de inburgeringsplichtige en wordt beoordeeld door de consulenten inburgering. Deze consulenten worden (cultuur-sensitief) getraind om tot een goede beoordeling te komen voor een passend inburgeringstraject. Daarnaast vormt de intake-toets van Gilde Educatie ook een belangrijke indicatie voor het vaststellen van de leerroute.

6. Waarschuwingen en boetes

Hoofdstuk 7 in de Wet Inburgering 2021 biedt de mogelijkheid tot het opleggen van boetes wanneer de inburgeringsplichtige:

- Niet of onvoldoende meewerkt aan de brede intake (incl. leerbaarheidstoets);
- Niet of onvoldoende meewerkt aan het opstellen en uitvoeren van het PIP;
- Niet of onvoldoende meewerkt aan de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) of Participatieverklaringstraject (PVT).

De boete is een instrument om een spoedige start van een inburgeringstraject af te dwingen. Deze instrumenten kunnen worden ingezet, al wordt in de praktijk eerst een gesprek gevoerd met de inburgeringsplichtige. Een inburgeringstraject heeft op lange termijn immers meer kans van slagen als de inburgeringsplichtige intrinsiek gemotiveerd is. De boete (en waarschuwing) wordt daarom ingezet als laatste instrument.

7. Interne controle

De Interne controle (IC) zal wanneer er sprake is van een materiele besteding een steekproef doen op de dossiers. Bij de SiSa verantwoording is dat een grens van € 125.000,--. In dat geval zal de IC beoordelen of er sprake is geweest van een rechtmatige toekenning en dat de werkinstructie op een juiste wijze is nageleefd.

8. Voorkomen misstanden cursusinstellingen en kwaliteitsborging

De gemeente Horst aan de Maas heeft de uitvoering van de B1-route en de Z-route ingekocht bij Gilde Educatie. Over de uitvoering van de opdracht zijn met Gilde Educatie afspraken gemaakt, die schriftelijk zijn vastgelegd in de opdrachtverlening. Met Gilde Educatie vindt periodiek overleg plaats over de uitvoering van de opdracht.

Voor de uitvoering van de Onderwijsroute zijn door de gemeente Venlo, namens de regio Noord-Limburg, afspraken gemaakt met o.a. Tilburg University en de Hogeschool Arnhem-Nijmegen.

De uitvoering van de maatschappelijke begeleiding van statushouders is na een aanbesteding gegund aan Synthese. Over de voortgang van de maatschappelijke begeleiding vindt tenminste eenmaal per maand overleg plaats met de coördinator maatschappelijke begeleiding van Synthese.

Aldus vastgesteld op 5 december 2023,

Het college van burgemeester en wethouders van Horst aan de Maas,

*De burgemeester,
drs. R.F.I. Palmes*

*De secretaris,
mr. L.M.C. Beckers*